

Екологічне право

**Правове забезпечення
екологічної безпеки**

План

- § 1. Поняття екологічної безпеки та її правові основи.
- § 2. Правове регулювання ядерної та радіаційної безпеки.
- § 3. Правова охорона довкілля від забруднення відходами.
- § 4. Особливості правового регулювання біологічної, генетичної та харчової безпеки.

- **1. Поняття екологічної безпеки та її правові основи**

Екологічна безпека

є такий стан навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей
(ч. 1 ст. 50 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»).

Види екологічної безпеки

залежно від територіальних показників

локальна

регіональна

державна

міжнародна

залежно від способів забезпечення

ядерна, радіаційна

хімічна

техногенна

біологічна

генетична

харчова

санітарна

залежно від об'єкта захисту

екологічна безпека людини та суспільства

екологічна безпека довкілля

Об'єкти національної безпеки

- *по-перше*, людина і громадянин - їхні конституційні права і свободи;
- *по-друге*, суспільство - його духовні, морально-етичні, культурні, історичні, інтелектуальні та матеріальні цінності, інформаційне і навколишнє природне середовище і природні ресурси-;
- *по-третє*, держава - її конституційний лад, суверенітет, територіальна цілісність і недоторканність.

Суб'єкти забезпечення

національної безпеки (ст. 4 ЗУ «Про

основи національної безпеки України)

- Президент України; ВРУ; КМУ; Рада національної безпеки і оборони України; міністерства та інші центральні органи виконавчої влади; НБУ; суди загальної юрисдикції; прокуратура; місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування; Збройні Сили України, СБУ, Служба зовнішньої розвідки України, Державна прикордонна служба України та ін. військові формування; громадяни України, об'єднання громадян.

- **2. Правове регулювання
ядерної та радіаційної
безпеки**

забруднених території на ЗОНИ

- **зона відчуження** - це територія, з якої проведено евакуацію населення в 1986 році;
- **зона безумовного (обов'язкового) відселення** - це територія, що зазнала інтенсивного забруднення радіонуклідами, де доза опромінення людини може перевищити 5,0 мЗв (0,5 бер) за рік;
- **зона гарантованого добровільного відселення** - це територія де доза опромінення людини може перевищити 1,0 мЗв (0,1 бер) за рік;
- **зона посиленого радіоекологічного контролю** - це територія де доза опромінення людини перевищує 0,5 мЗв (0,05 бер) за рік.

Радіаційна безпека

- - це дотримання допустимих меж радіаційного впливу на персонал, населення та навколишнє природне середовище, встановлених нормами, правилами та стандартами з безпеки;
- **ядерна безпека** - це дотримання норм, правил, стандартів та умов використання ядерних матеріалів, що забезпечують радіаційну безпеку.

Радіаційна безпека під час

поводження з

радіоактивними відходами

- - це неперевищення допустимих меж радіаційного впливу на персонал, населення та навколишнє природне середовище, встановлених нормами, правилами, стандартами з безпеки, а також обмеження міграції радіонуклідів у навколишнє природне середовище (ст. 1 Закону України «Про поводження з радіоактивними відходами» від 30 червня 1995 року № 255/95-ВР).

стандарти з ядерної та радіаційної безпеки

- - це критерії, вимоги і умови забезпечення безпеки під час використання ядерної енергії.
(ст. 8 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»).

стандарти з ядерної та радіаційної безпеки

- - це критерії, вимоги і умови забезпечення безпеки під час використання ядерної енергії.
(ст. 8 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»).

громадян

- Права громадян та їх об'єднань на одержання інформації у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки закріплені у Законі України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» (ч. 1-3 ст. 10)
- обов'язки громадян Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» (ч. 4 ст. 10)

3. Правова охорона довкілля від забруднення відходами

Відходи

- - це будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворюються у процесі людської діяльності і не мають подальшого використання за місцем утворення чи виявлення та яких їх власник повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення. (ст. 1 Закону України «Про відходи» від 5 березня 1998 року № 187/98-ВР)

Небезпечні відходи

- - це відходи, що мають такі фізичні, хімічні, біологічні чи інші небезпечні властивості, які створюють або можуть створити значну небезпеку для навколишнього природного середовища і здоров'я людини та які потребують спеціальних методів і засобів поводження з ними.

Правова охорона довкілля від забруднення відходами

забезпечується законами України

- «Про охорону навколишнього природного середовища»,
- «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»,
- «Про поводження з радіоактивними відходами»,
- «Про металобрухт», «Про відходи», Кодексом України про надра, та інш.

-
- **4. Особливості правового регулювання біологічної, генетичної та харчової безпеки**

Закон України

- «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів»

№ 1103-У від 31 травня 2007 року

Біологічна безпека

- - це стан середовища життєдіяльності людини, при якому відсутній негативний вплив його чинників (біологічних, хімічних, фізичних) на біологічну структуру і функцію людської особи в теперішньому і майбутніх поколіннях, а також відсутній незворотній негативний вплив на біологічні об'єкти природного середовища (біосферу) та сільськогосподарські рослини і тварини:

Генетична безпека

- - це стан середовища життєдіяльності людини, при якому відсутній будь-який неприродний вплив на людський геном, відсутній будь-який неприродний вплив на геном об'єктів біосфери, а також відсутній неконтрольований вплив на геном сільськогосподарських рослин і тварин, промислових мікроорганізмів, який призводить до появи у них негативних та/або небажаних властивостей.

Закон України

- **«Про безпечність та якість харчових продуктів»**

в редакції Закону № 2809-ІУ

від 6 вересня 2005 року

безпе́чність харчового продукту

- це стан харчового продукту, що є результатом діяльності з виробництва та обігу, яка здійснюється з дотриманням вимог, встановлених санітарними заходами та/ або технічними регламентами, та забезпечує впевненість у тому, що харчовий продукт не завдає шкоди здоров'ю людини (споживача), якщо він спожитий за призначенням.

безпечний харчовий продукт

- це харчовий продукт, який не створює шкідливого впливу на здоров'я людини безпосередньо чи опосередковано за умов його виробництва та обігу з дотриманням вимог санітарних заходів та споживання (використання) за призначенням.

безпечний харчовий продукт

- це харчовий продукт, який не створює шкідливого впливу на здоров'я людини безпосередньо чи опосередковано за умов його виробництва та обігу з дотриманням вимог санітарних заходів та споживання (використання) за призначенням.

Небезпечною продовольчою продукцією є

- продовольча продукція, показники безпеки якої не відповідають встановленим в Україні для даного виду продукції або зазначеним у декларації про відповідність, нормативних документах та нормативно-правових актах, а також продовольча продукція, споживання (використання) якої пов'язане з підвищеним ризиком для здоров'я і життя людини.

**Система органів державного управління
в галузі харчової безпеки**

Кабінет Міністрів України

**центральний орган виконавчої влади
з питань охорони здоров'я**

Державна санітарно-епідеміологічна служба України

Державна служба ветеринарної медицини України

**центральний орган виконавчої влади
з питань аграрної політики**

**центральний орган виконавчої влади з питань технічного
регулювання та споживчої політики**